

EIROPAS PARLAMENTS

2009 - 2014

Sesijas dokuments

A7-0223/2010

2.7.2010

ZIŅOJUMS

par žurnālistiku un jaunajiem plašsaziņas līdzekļiem — sabiedriskās sfēras
izveide Eiropā
(2010/2015(INI))

Kultūras un izglītības komiteja

Referents: *Morten Løkkegaard*

PR_INI

SATURA RĀDĪTĀJS

	Lpp.
EIROPAS PARLAMENTA REZOLŪCIJAS PRIEKŠLIKUMS	3
PASKAIDROJUMS	12
KOMITEJAS GALĪGAIS BALSOJUMS	17

EIROPAS PARLAMENTA REZOLŪCIJAS PRIEKŠLIKUMS

par žurnālistiku un jaunajiem plašsaziņas līdzekļiem — sabiedriskās sfēras izveide Eiropā (2010/2015(INI))

Eiropas Parlaments,

- ņemot vērā Līguma par Eiropas Savienību II sadaļu,
- ņemot vērā Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 11., 41. un 42. pantu,
- ņemot vērā Eiropas Parlamenta, Padomes un Komisijas 2008. gada 22. oktobrī parakstīto kopīgo deklarāciju „Partnerība informācijas sniegšanā par Eiropu”¹,
- ņemot vērā Komisijas 2008. gada 2. aprīļa paziņojumu „„*Debate Europe*” — izmantot D plāna par demokrātiju, dialogu un diskusijām pieredzi” (COM(2008)0158),
- ņemot vērā Komisijas 2008. gada 24. aprīļa paziņojumu „Informācijas sniegšana par Eiropu, izmantojot audiovizuālos līdzekļus” (SEC(2008)0506),
- ņemot vērā Komisijas 2007. gada 21. decembra paziņojumu „Informācijas sniegšana par Eiropu, izmantojot internetu. Iedzīvotāju iesaistīšana” (SEC(2007)1742),
- ņemot vērā Komisijas 2007. gada 3. oktobra darba dokumentu „Priekšlikums iestāžu nolīgumam par partnerību komunikācijā par Eiropu” (COM(2007)0569),
- ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2006. gada 12. decembra Lēmumu Nr. 1904/2006/EK, ar ko laikposmam no 2007. līdz 2013. gadam izveido programmu „Eiropa pilsoņiem”, lai sekmētu aktīvu Eiropas pilsonību²,
- ņemot vērā Komisijas 2006. gada 1. februāra paziņojumu „Baltā grāmata par Eiropas Savienības komunikācijas politiku” (COM(2006)0035),
- ņemot vērā 2006. gada 16. novembra rezolūciju attiecībā uz Balto grāmatu par Eiropas Savienības komunikācijas politiku³,
- ņemot vērā Komisijas 2005. gada 13. oktobra paziņojumu „Komisijas ieguldījums pārdomu laikā un pēc tā: D plāns — demokrātija, dialogs, diskusijas” (COM(2005)0494),
- ņemot vērā 2005. gada 12. maija rezolūciju par Eiropas Savienības informācijas un saziņas stratēģijas īstenošanu⁴,
- ņemot vērā Eiropas Parlamenta Reglamenta 48. pantu,

¹ OV C 13, 20.01.2009., 3. lpp.

² OV L 378, 27.12.2006., 32. lpp.

³ OV C 314 E, 21.12.2006., 369. lpp.

⁴ OV C 92 E, 20.4.2006., 403. lpp.

- ņemot vērā Kultūras un izglītības komitejas ziņojumu (A7-0223/2010),
- A. tā kā iedzīvotāju piekļuve informācijai un saziņa starp politikas veidotājiem un vēlētājiem ir mūsu reprezentatīvo demokrātisko sabiedrību ļoti svarīgi elementi un būtisks priekšnoteikums tam, lai sabiedrība varētu īstenot savas tiesības pilnvērtīgi, apzināti un demokrātiski piedalīties attiecīgo dalībvalstu un visas ES sabiedriskajā dzīvē;
 - B. tā kā sabiedrībai ir tiesības būt informētai par ES un tās īpašajiem projektiem, kā arī paust savus uzskatus par ES un tikt uzklausi; tā kā komunikācijas speciālistu uzdevums ir īpaši veicināt šādu dialogu;
 - C. tā kā Eiropas Parlamenta pēdējās vēlēšanas liecināja par to, ka nav mainījusies vēlētāju dalības mazināšanās tendence, un tas norāda uz vajadzību turpināt darbu pie plašas mazināšanas starp ES un tās pilsoņiem;
 - D. tā kā ir skaidri pierādījumi tam, ka pilsoņi nav pietiekami informēti par ES politiku un citiem jautājumiem un tai pat laikā saskaņā ar dažādu Eiroparometra aptauju rezultātiem viņi vēlas saņemt vairāk informācijas; tā kā tās pašas aptaujas liecina, ka informācijas trūkums ir viens no galvenajiem iemesliem, kāpēc cilvēki nepiedalās vēlēšanās un neuzticas ES iestādēm;
 - E. tā kā Lisabonas līgums ir devis Parlamentam vairāk pilnvaru saistībā ar ES lēmumu pieņemšanu un tādēļ ES iedzīvotāju informētība par ievēlēto pārstāvju darbu ir vēl jo svarīgāka;
 - F. tā kā ar Lisabonas līgumu tiek ieviesta jauna iespēja sabiedrībai piedalīties ES politikas veidošanā — Eiropas pilsoņu iniciatīva; tā kā piekļuve informācijai un izpratne par svarīgākajiem jautājumiem ir būtiski elementi, kas nodrošina Eiropas pilsoņu iniciatīvas panākumus;
 - G. tā kā sabiedriskā sfēra ir uzskatāma par vidi, kurā visi ES iedzīvotāji un visas dažādās iedzīvotāju grupas var skaidrāk izprast un pārrunāt politiskās nostādnes attiecībā uz sabiedrību, kā arī panākt, lai tās labāk atbilst viņu cerībām, un tā kā šajā sfērā ir jānodrošina ne tikai informācija, bet arī pārrobežu apspriešanās iespējas, vienlaikus veidojot izpratni par kopējām interesēm visā ES;
 - H. tā kā ar terminu „jaunie plašsaziņas līdzekļi” apzīmē informācijas un komunikācijas cipartechnoloģijas, kas izmantojamas tīklā; tā kā šīs jaunās tehnoloģijas veicina informācijas izplatīšanu un piedāvā dažādus tās ievades veidus, sekmējot diskusijas demokrātijas apstākļos; tā kā sociālie elektroniskie plašsaziņas līdzekļi rada jaunas sabiedrības formas, kuras fiziski ir izkliedētas, bet tās saista kopīga interese par noteiktu tematu un kuras var veidot jaunas starptautiskas sabiedriskās sfēras;
 - I. tā kā Eiropas Parlamenta 2009. gada vēlēšanu kampaņā izmantotās sociālo plašsaziņas līdzekļu platformas veiksmīgi palielināja aktīvo lietotāju skaitu, jo īpaši jauniešu vidū;
 - J. tā kā ir mainījies veids, kā jaunieši uztver un lieto plašsaziņas līdzekļus; tā kā jaunieši plaši un dažādi izmanto jaunās tehnoloģijas kā saziņas līdzekļus;

- K. tā kā Eiropas sabiedriskās sfēras izveide ir cieši saistīta ar Eiropas vai starptautiska mēroga plašsaziņas līdzekļu struktūrām; tā kā pašlaik Eiropā nav vienotas sabiedriskās sfēras, bet ir ļoti aktīvas dalībvalstu sabiedriskās sfēras, starp kurām būtu jāveido sinerģija, izmantojot kā paraugu, piemēram, Francijas un Vācijas kopīgi veidoto TV kanālu *ARTE*;
- L. tā kā saskaņā ar Amsterdamas līgumam pievienoto „Protokolu par sabiedriskās apraides sistēmu dalībvalstīs”¹ dalībvalstis pašas nosaka un reglamentē sabiedriskās apraides organizāciju kompetenci;
- M. tā kā plašsaziņas līdzekļu tirgus tiesiskais regulējums katrā dalībvalstī ir ļoti atšķirīgs un tas ir jāņem vērā;
- N. tā kā valstu plašsaziņas līdzekļiem un jo īpaši sabiedriskajām raidorganizācijām ir īpaša atbildība plaši informēt sabiedrību par politisko lēmumu pieņemšanas procesiem un pārvaldību, un tā būtu jāattiecinā arī uz informācijas sniegšanu par ES jautājumiem;
- O. tā kā, lai uzlabotu iedzīvotāju zināšanas par ES, skolu mācību programmās ir jāiekļauj informācija par ES;
- P. tā kā žurnālistika ir svarīga demokrātijas mēraukla un tai būtu jāgarantē brīva piekļuve plašai viedokļu apmaiņai; tā kā plašsaziņas līdzekļiem un žurnālistikai ir būtiska nozīme Eiropas integrācijas procesā;
- Q. tā kā ES, apliecinot dalībvalstu pilsoņiem savu leģimitāti, ir jāveicina tādu starptautisku plašsaziņas līdzekļu izveide, kuri spētu Eiropā radīt jaunu demokrātisku un neatkarīgu dimensiju, vienlaikus padarot stingrākas normas, kas nodrošina plurālismu un vēršas pret plašsaziņas līdzekļu īpašumtiesību koncentrēšanos vienās rokās;
- R. tā kā jaunu saziņas līdzekļu radītās izmaiņas ir skārušas visu žurnālistikas nozari un plašsaziņas līdzekļus, liekot pārskatīt ierastos paņēmienus, ko izmanto šajā jomā, un ļaujot ikvienam radīt un kopīgi lietot tīmekļa žurnālu saturu; tā kā sociālie tīkli ir kļuvuši par būtisku *Web 2.0* tehnoloģijas pazīmi un izmainījuši ieradumus, paverot jaunas informācijas sniegšanas iespējas, ņemot vērā to, ka aizvien vairāk žurnālistu izmanto šos tīklus kā informācijas avotu vai lai izplatītu informāciju; tā kā sociālos plašsaziņas līdzekļus bieži izmanto, veicot izpēti un gatavojot dažādus rakstus, un žurnālisti tajos publicē, kopīgi izmanto un popularizē savus materiālus,
1. uzskata, ka ES iestādēm pirmām kārtām ir jānosaka mērķis kopīgi izveidot Eiropas sabiedrisko sfēru, kurā nodrošina visiem ES pilsoņiem iespēju līdzdarboties un kuras pamatā ir brīva un bezmaksas piekļuve visai atklātajai Komisijas, Padomes un Parlamenta informācijai visās ES valodās;
 2. atzinīgi vērtē Eiropas Parlamenta, Padomes un Komisijas kopīgo deklarāciju „Partnerība informācijas sniegšanā par Eiropu” un mudina ES iestādes ņemt vērā un ievērot šo deklarāciju;

¹ OV C 340, 10.11.1997., 109. lpp.

3. uzskata, ka ES ziņu atspoguļojumam ir jāparādās visos iespējamajos saziņas līdzekļos, jo īpaši plašsaziņas līdzekļos, un tam jābūt objektīvam, patiesam un neatkarīgam, kas ir galvenais priekšnoteikums Eiropas mēroga diskusiju un Eiropas sabiedriskās sfēras veidošanai;
4. norāda, ka problēmas rada nevis tiešsaistes ziņu un informācijas trūkums par ES un tās iestādēm, bet gan tas, ka faktiski ir pieejams ļoti plašs informācijas klāsts bez sakārtotas prioritāras secības, kas var novest pie tā, ka pārlietu daudz informācijas rada pretēju efektu; norāda, ka visas iestādes ir izveidojušas savas ziņu platformas, kas tomēr nespēj piesaistīt plašu sabiedrības uzmanību, jo tās bieži vien nav pietiekami viegli uztveramas, pievilcīgas un saprotamas un daudzos gadījumos tajās lieto pārāk sarežģītu terminoloģiju, kas atbaida cilvēkus, kuriem ir sveša ES tematika; uzskata, ka šajās platformās ir jāizveido portāls, kurā varētu tuvāk iepazīties ar visu ES iestāžu darbību;
5. uzskata, ka saziņas pamatā jābūt patiesam dialogam starp sabiedrību un politikas veidotājiem un sabiedrības locekļu mierīgām politiskām debatēm; vēlas redzēt spēcīgāku savstarpējo dialogu, kura pamatā ir mazāk iestāžu paziņojumu, kas bieži vien ir nepievilcīgi un pārāk tālu no cilvēku ikdienas dzīves;
6. uzskata — lai komunikācija būtu efektīva, ir jāpierāda, ka politiskie lēmumi, kas pieņemti ES līmenī, tieši skar ES pilsoņu ikdienas dzīvi, jo viņiem ES joprojām ir abstrakts jēdziens, kam ir pārāk niecīga ietekme uz reālām problēmām un to risināšanu;
7. aicina Komisiju stiprināt tās komunikācijas politiku un, sākoties daudzgadu finanšu shēmas pārskatīšanai laika posmam pēc 2013. gada, noteikt to kā svarīgu prioritāti;

Dalībvalstis

8. aicina Eiropas Audiovizuālo observatoriju un Komisiju ar Statistikas biroja starpniecību valsts, reģionālā un vietējā līmenī pārraudzīt ES ziņu pārraides dalībvalstu valsts un privāto raidorganizāciju tīklos, lai atvieglotu paraugprakses apmaiņu, un regulāri ziņot par saviem rezultātiem Parlamentam; vienlaikus aicina Eiropas Audiovizuālo observatoriju regulāri publicēt pārskatus par ES jautājumu atspoguļojumu elektroniskajos plašsaziņas līdzekļos, īpašu uzmanību pievēršot informācijas saturam par ES jautājumiem, kā arī atsaucēm uz ES jautājumiem, un aicina Komisiju pastāvīgi veikt novērtējumu par to, kā jaunie plašsaziņas līdzekļi veicina Eiropas sabiedriskās telpas izveidi;
9. atgādina, ka saskaņā ar jauno LES 12. pantu dalībvalstu parlamentiem ir iespēja agrāk nekā pirms tam iesaistīties ES politikas veidošanā, un vēlas, lai šāda iesaistīšanās veicinātu ES politiskās debates katrā valstī; uzsver, ka ir svarīgi iesaistīt dalībvalstu parlamentu deputātus ES politikas veidošanā, un atzinīgi vērtē tādas iniciatīvas kā dalībvalstu parlamentu deputātu dalība Eiropas Parlamenta komiteju sanāksmēs, izmantojot straumēšanu tīmeklī;
10. uzsver, ka politiskajām partijām ir svarīga loma sabiedriskās domas veidošanā saistībā ar Eiropas Savienības jautājumiem; norāda, ka tām ir vadoša loma debašu rosināšanā un Eiropas sabiedriskās sfēras izveidē; uzskata, ka partiju programmās lielāka vieta ir jāierāda Eiropas Savienības jautājumiem;

11. uzskata, ka pilsoniskās sabiedrības organizācijām ir svarīga loma debatēs par ES; uzskata, ka šo organizāciju lomu vajadzētu stiprināt, izmantojot mērķtiecīgus sadarbības projektus sabiedriskās komunikācijas jomā;
12. uzsver, ka katrā dalībvalstī ir jāizveido īpašs ES lietu birojs, kura uzdevums būtu skaidrot ES politikas nozīmi vietējā, reģionālā un valsts līmenī un kurš kalpotu iedzīvotājiem kā tiešs informācijas avots ES jautājumos;
13. uzsver, ka ir svarīgi, lai preses sekretāri Komisijas pārstāvniecībās un Parlamenta informācijas birojos dalībvalstīs būtu mediju eksperti, kuru uzdevums būtu aktīvi un redzami piedalīties valsts mēroga diskusijās par Eiropas Savienības jautājumiem;
14. norāda, ka jaunieši ir vairāk jāiepazīstina ar Eiropas integrācijas procesu, un attiecīgi aicina dalībvalstis un reģionus apsvērt iespēju pilnīgāk iekļaut ES jautājumus visu vidusskolu mācību programmās — lai iepazīstinātu skolēnus ar ES iestādēm —, galveno uzmanību pievēršot ES izveides vēsturei, mērķiem un tās darbībai, un mudina ES līmenī veikt paraugprakses apmaiņu šajā jomā; uzskata, ka pilnīgai skolu iesaistīšanai ir būtiska nozīme ES komunikācijas politikas īstenošanā, lai piesaistītu jauniešu uzmanību un mudinātu viņus līdzdarboties;

Plašsaziņas līdzekļi un ES

15. atzinīgi vērtē Komisijas un Parlamenta veidotās apmācības programmas žurnālistiem par ES jautājumiem un aicina tās paplašināt atbilstīgi pieaugošajam pieprasījumam; pauž bažas par finanšu līdzekļu samazināšanu komunikācijas vajadzībām Eiropas Komisijas budžetā, jo īpaši pozīcijā „Informācija plašsaziņas līdzekļu programmām”;
16. atzīst televīzijas kanāla *Euronews* svarīgo nozīmi, aicinot palielināt to valodu skaitu, kurās notiek pārraides, lai tas būtu pieejams visās ES dalībvalstu (un citu valstu) valodās un lai tas joprojām būtu neatkarīgas televīzijas žurnālistikas paraugs, ar ko veicina objektīvas informācijas sniegšanu ziņu raidījumos, kvalitatīvas politikas veidošanu un reklāmas pārredzamību;
17. uzsver, ka ir ārkārtīgi svarīgi ievērot plašsaziņas līdzekļu brīvību un redakcionālo neatkarību gan ES, gan valsts līmenī, jo īpaši valsts radio un televīzijas raidorganizāciju tiesības veidot pēc saviem uzskatiem atbilstīgas programmas, jo to neatkarībai ir būtiska vērtība Eiropas Savienībā un tās plašsaziņas līdzekļu vidē un ļoti svarīga nozīme brīvas, atvērtas un demokrātiskas sabiedrības uzplaukuma veicināšanā;
18. norāda, ka sociālajiem plašsaziņas līdzekļiem ir ļoti lielas iespējas uzrunāt jauniešus, un tādēļ mudina Komisiju un Parlamentu veicināt redakcionāli neatkarīgu plašsaziņas līdzekļu iespējas sniegt informāciju no valsts attālinātā veidā;
19. uzsver, ka, ņemot vērā plašsaziņas līdzekļu īpašo nozīmi demokrātiskās gribas un sabiedrības viedokļa veidošanā, ir vajadzīga uzticama informācija par politiku, tostarp jauno plašsaziņas līdzekļu jomā; uzsver, ka ir svarīgi veicināt sabiedrisko un privāto plašsaziņas līdzekļu partnerattiecības, lai uzrunātu plašāku sabiedrības loku;
20. uzsver vajadzību izveidot korespondentu grupu, kurā darbotos Briselē akreditēti un šajā

jomā specializējušies žurnālisti, kas veidotu saturīgākus ES ziņu raidījumus, un vienlaikus nodrošināt viņiem redakcionālu neatkarību, lai viņi varētu sniegt informāciju pilnīgi pārredzamā un ES sabiedrībai pieejamā veidā;

21. mudina Komisiju un Parlamentu vēl vairāk veicināt personāla izglītošanu un apmācību komunikācijas prasmju jomā, šādi nodrošinot to, ka darbinieki spēj sazināties ar plašsaziņas līdzekļiem un sabiedrību, lai uzlabotu ES iestāžu sniegto informāciju un komunikāciju; uzskata, ka, pastiprināti pieņemot darbā mediju ekspertus, tiek būtiski veicināta šo prasību izpilde;
22. aicina Komisiju būt atvērtai pret visiem saziņas līdzekļiem, ciešāk sadarboties ar žurnālistiem un plašsaziņas līdzekļiem un atbalstīt visus projektus un pasākumus, kuru mērķis ir labāk informēt sabiedrību par ES jautājumiem;
23. ierosina Komisijai veicināt un finansēt paraugprakses apmaiņu ES jautājumu atspoguļošanas jomā starp raidorganizācijām un citiem mediju ekspertiem dažādās dalībvalstīs, tostarp sabiedrisko un privāto plašsaziņas līdzekļu jomas pārstāvju apmācību;
24. uzskata akreditēto žurnālistu skaita neseno samazināšanos Briselē par ārkārtīgi satraucošu faktu un uzskata, ka šāds stāvoklis nav nedz ES iestāžu, nedz Briselē akreditēto žurnālistu interesēs; tādēļ aicina ES iestādes — lai atbalstītu tos, kuri pašlaik strādā Briselē — ciešāk sadarboties ar preses pārstāvjiem Briselē un būt atvērtākām pret viņiem; šajā sakarībā ierosina veikt pasākumus, lai atvieglotu žurnālistu akreditēšanos;
25. atzinīgi vērtē to, ka daudzi plašsaziņas pakalpojumu sniedzēji un jo īpaši sabiedriskās raidorganizācijas ir devušas ievērojamu ieguldījumu jaunos interaktīvos un nelineāros plašsaziņas pakalpojumos, piedāvājot ziņu un aktuālo notikumu izklāstus saistībā ar Eiropas Savienības jautājumiem, jo īpaši internetā, un šādi galvenokārt uzrunājot tieši jauniešus;
26. atzīst, ka sabiedriskās raidorganizācijas nav vienīgais instruments, ko var izmantot, lai iedzīvotājiem sniegtu informāciju par ES, jo empīriski pierādījumi liecina, ka arī privātās raidorganizācijas ir ļoti svarīgs ES ziņu atspoguļošanas līdzeklis un tās var līdzdarboties Eiropas sabiedriskās sfēras izveidē un attīstībā;
27. atzinīgi vērtē izmēģinājuma projektu par dotācijām pārrobežu pētnieciskās žurnālistikas jomā; uzskata, ka izvērtēšanas grupas locekļu neatkarībai ir būtiska nozīme, lai nodrošinātu redakcionālu neatkarību;
28. mudina īstenot ES iniciatīvu, lai izstrādātu apmācības programmas ES jautājumos, jo īpaši jaunajiem žurnālistiem; joprojām uzskata, ka ir jāveic pasākumi, lai mudinātu žurnālistus regulāri gatavot ziņojumus par ES iestāžu darbu; mudina dalībvalstis iekļaut skolu mācību programmās kursus žurnālistikā saistībā ar jauno plašsaziņas līdzekļus izmantošanu;

Sabiedriskie plašsaziņas līdzekļi

29. uzsver, ka saskaņā ar Amsterdamas līgumam pievienoto protokolu sabiedriskās apraides

definēšana, organizēšana un finansēšana ietilpst dalībvalstu kompetencē; tādēļ mudina dalībvalstis, nosakot sabiedrisko raidorganizāciju kompetenci, paredzēt tajā informācijas sniegšanu par ES jautājumiem saskaņā ar Amsterdamas līgumam pievienoto protokolu;

30. uzsver, ka valsts un reģionālajām raidorganizācijām ir īpašs pienākums informēt sabiedrību par politiku un politikas veidošanu ES līmenī; šajā sakarībā uzsver, ka sabiedriskajām raidorganizācijām kritiski un redakcionālā ziņā pilnīgi neatkarīgi jāizvērtē to sniegtā informācija par Eiropas Savienību un jāizvirza ambiciozi mērķi;
31. uzsver, ka dalībvalstīm būtu jānodrošina sabiedrisko raidorganizāciju neatkarība, un tajā pašā laikā uzsver, ka šo raidorganizāciju pienākums ir informēt par ES, ņemot vērā, ka tās sniedz sabiedrisku pakalpojumu, informējot un atbalstot iedzīvotājus un pilsonisko sabiedrību;
32. uzsver, ka sabiedriskajiem plašsaziņas līdzekļiem jāizmanto saziņas metodes, kas ir saistītas ar jaunajiem plašsaziņas līdzekļiem, lai, izmantojot atklātu sabiedrības līdzdalību, veicinātu uzticēšanos tiem; mudina sabiedriskās raidorganizācijas, izmantojot straumēšanu tīmeklī, veidot, piemēram, tiešsaistes forumus, kuros iedzīvotāji var sekot līdzi diskusijām dalībvalstu parlamentos un Eiropas Parlamentā, kā arī apmainīties viedokļiem par tām;

ES un vietējie plašsaziņas līdzekļi

33. uzsver, ka ir svarīgi nodrošināt, lai ES iestādes savstarpēji sadarbotos komunikācijas uzlabošanas jomā; uzskata, ka ES iestādēm būtu jāpalīdz decentralizēt ES komunikācijas politiku, lai piešķirtu tai vietēju un reģionālu dimensiju, savstarpēji tuvinot dažādus saziņas līmeņus, un tām būtu jāmudina dalībvalstis sniegt sabiedrībai vairāk informācijas par ES jautājumiem;
34. aicina Komisiju turpināt vietējā līmeņa saziņas īstenošanas pieeju, lai veicinātu ES klātbūtni vietējā līmenī;
35. ņem vērā Komisijas darbu ar vietējiem radio un TV tīkliem, kā arī to finansējumu; norāda, ka raidorganizācijām ir jābūt redakcionāli pilnīgi neatkarīgām;

Eiropas Parlaments

36. ierosina Eiropas Parlamentā izveidot pagaidu darba grupu, kas pētītu jauno plašsaziņas līdzekļu pašreizējās iespējas un iesniegtu priekšlikumus, kā veidot attiecības starp dalībvalstu vai reģionālajiem parlamentiem un Eiropas Parlamentu;
37. atzīst dalībvalstu parlamentu pastiprināto lomu un līdz ar to arī Eiropas Parlamenta informācijas biroju nozīmību dalībvalstīs; tomēr norāda, ka, lai šo biroju darbs būtu labāk pamanāms, tiem jāpielāgo savi pamatuzdevumi, tajos ietverot attiecību stiprināšanu ar dalībvalstu parlamentiem, vietējām un reģionālām varas iestādēm un pilsoniskās sabiedrības pārstāvjiem;
38. uzsver, ka EP informācijas birojiem ir jāpielāgojas vietējiem apstākļiem un jāsniedz sabiedrībai mērķtiecīga informācija par Parlamenta lēmumiem un darbību; ierosina

apsvērt iespēju piešķirt informācijas birojiem lielāku rīcības brīvību, lemjot par to, kā labāk sazināties ar sabiedrību;

39. uzskata, ka Parlamenta informācijas birojiem dalībvalstīs būtu jāpanāk lielāka ietekme, iesaistot valsts, reģionālos un vietējos plašsaziņas līdzekļus; ierosina palielināt budžeta līdzekļus Parlamenta informācijas birojiem, lai nodrošinātu labāku saziņu;
40. uzskata, ka būtu jāveic novērtējums par tīmekļa TV kanālā *EuroparITV* ieguldīto līdzekļu lietderību, pamatojoties uz reitingu un skatītāju skaita vispusīgu novērtējumu; uzskata, ka būtu jānodrošina *EuroparITV* efektīvāka darbība, vēl vairāk integrējot to Parlamenta interneta stratēģijā un vienlaikus veicot attiecīgus pielāgojumus šā TV kanāla statusā, lai nodrošinātu tā redakcionālo neatkarību, kā arī nodrošinot pēc iespējas plašāku tā satura pieejamību TV kanālos un tiešsaistes plašsaziņas līdzekļos, kas vēlas to izmantot;
41. atzinīgi vērtē to, ka Eiropas Parlaments, piešķirot apbalvojumu par sasniegumiem žurnālistikā, ņem vērā arī jaunos plašsaziņas līdzekļus;

Žurnālistika un jaunie plašsaziņas līdzekļi

42. mudina žurnālistus un citus mediju ekspertus sanākt kopā, lai diskutētu par turpmāko žurnālistikas attīstību Eiropā;
43. uzsver, ka dalībvalstīm ir jāizstrādā praktiski īstenojamas koncepcijas tādiem ES plašsaziņas līdzekļiem, kuru darbība neaprobežojas tikai ar informācijas izplatīšanu, un jārada tiem iespējas pilnībā veicināt ES kultūras un valodu daudzveidību;
44. uzsver — lai gan sociālie tīkli ir salīdzinoši labs veids, kā ātri izplatīt informāciju, ne vienmēr var garantēt, ka šie tīkli ir pietiekami uzticams avots, un tos nevar uzskatīt par profesionāliem plašsaziņas līdzekļiem; uzsver, ka veids, kādā tiek apstrādāta informācija sociālo tīklu platformās, daudzos gadījumos var būt bīstams un tas var izraisīt nopietnus žurnālistu ētikas pārkāpumus; tādēļ, izmantojot šos jaunus saziņas līdzekļus, ir jāievēro piesardzība; uzsver, ka ir svarīgi izstrādāt ētikas kodeksu, kas būtu piemērojams jaunajiem plašsaziņas līdzekļiem;
45. norāda, ka pārmaiņas žurnālistu profesionālajā darbā veicina atvērtāku un apzinīgāku plašsaziņas līdzekļu veidošanos, nodrošinot arvien lielāku sabiedrības informētību, tomēr norāda, ka ir jāveic pasākumi, lai panāktu, ka tas notiek visas žurnālistikas interesēs un negatīvi neietekmē žurnālistu statusu;
46. uzsver, ka žurnālistiem un mediju ekspertiem jāseko līdzi attīstībai pastāvīgi mainīgajā darbības jomā un jāizmanto sociālo tīklu sniegtās iespējas, kas paplašina viņu zināšanu tīklus un atvieglo tā dēvēto tīmekļa pārraudzību (*web monitoring*); ar interesi novēro, ka, neraugoties uz sociālo tīklu neapturamo veidošanās procesu, žurnālistikai joprojām ir galvenā nozīme ziņu pārraidīšanā, jo žurnālisti izmanto šos ārkārtīgi daudzveidīgos tīklus, lai veiktu rūpīgu izpēti un pārbaudītu faktus, šādi radot jaunu līdzdarboties spējīgas žurnālistikas veidu un veicinot informācijas izplatību;
47. uzsver žurnālistu izšķirošo nozīmi mūsdienu sabiedrībā, kas saņem ārkārtīgi daudz informācijas, jo tikai žurnālisti var dot ievērojamu pievienoto vērtību informācijai,

izmantojot savu profesionālismu, ētiku, prasmes un uzticamību, tādējādi piešķirot ziņu raidījumiem jēgu; norāda, ka plašsaziņas līdzekļu kvalitāti un neatkarību var garantēt tikai tad, ja izmanto stingrus profesionālos un sociālos standartus;

o

o o

48. uzdod priekšsēdētājam nosūtīt šo rezolūciju Padomei un Komisijai.

PASKAIDROJUMS

Politika un komunikācija ir kā vienas monētas divas puses. Tādēļ, ja attiecībā uz politiku netiek īstenota pienācīga komunikācija, rodas problēmas. Tieši tas rada ES lielāko izaicinājumu.

Šā ziņojuma vispārējais mērķis ir parādīt, jo īpaši ES iestādēm un dalībvalstīm, kā ES jautājumu risināšanā var vairāk iesaistīt Eiropas pilsoņus. Ziņojumā ir aplūkots, kā ar komunikācijas palīdzību var ierosināt, veicināt un virzīt diskusijas par Eiropas Savienību un informācijas plūsmu un vai tas ir darāms, vairāk apspriežot Eiropas jautājumus dalībvalstu plašsaziņas līdzekļos vai arī izmantojot Eiropas sabiedrisko sfēru¹.

Iepriekšējo neveiksmīgo mēģinājumu izveidot Eiropas sabiedrisko sfēru skaidrojums ir rodams šādos trīs galvenajos aspektos.

1. ES ir sarežģīta organizācija, kuru izskaidrot nav viegli. Eiropas sabiedriskās sfēras izveidei nav viena vienkārša risinājuma. Tādēļ ir nepieciešama plaša dažādu risinājumu kombinācija.
2. *Vainīgā meklēšana* — sarežģītības dēļ neviens neuzņemas tiešu atbildību, un vadītāji negatīvu vēlēšanu rezultātu vai sabiedrisko aptauju par ES jautājumiem gadījumā steidzas vainot Eiropas Savienību. Tādēļ atbildīgajiem vadītājiem dalībvalstīs un ES iestādēs ir svarīgi uzņemties atbildību.
3. Eiropas sabiedriskās sfēras izveidei ir jābūt augšupējam procesam, kam jā sākas ar Eiropas iedzīvotājiem. Tikai šādi sabiedrībai būs patiesas iespējas ietekmēt procesus.

Eiropas sabiedriskās sfēras izveide ir mērķis, kas ir sasniedzams vairākos līmeņos. Tas ir ne tikai plašsaziņas līdzekļu, bet arī politiķu un valsts iestāžu uzdevums. Gan Komisija, gan Parlaments iepriekš ir veikuši Eiropas mēroga diskusiju veicināšanas pasākumus, un šajā ziņā ir konkrēti sasniegumi². Taču var paveikt daudz vairāk.

Institucionālā un tehnoloģiskā vide pašlaik ir labāka nekā jebkad. Lisabonas līgums ir svarīgs solis ES demokratizācijā, un jaunie plašsaziņas līdzekļi piedāvā jaunas iespējas. Pilsoņu iesaistīšanas potenciāls ir augstāks nekā jebkad agrāk.

Tomēr situācija attiecībā uz ES jautājumu iekļaušanu dalībvalstu darba kārtībā nav uzlabojusies. Galvenais šā trūkuma novēršanas instruments ir komunikācija.

Problēma nav informācijas trūkums. Vairāki dalībnieki — plašsaziņas līdzekļi, kā arī iestādes — ir iesaistītas informācijas izplatīšanā par Eiropas jautājumiem, taču ar to vien nepietiek.

¹ Dalībvalstu sabiedrisko sfēru eiropeizācija attiecas uz Eiropas jautājumu skaita palielināšanu tajās. Eiropas sabiedriskā sfēra attiecas uz diskusijām, kuras notiek ārpus dalībvalstu robežām un kurās ir iesaistīta Eiropas sabiedrība.

² Eiropas Parlaments tā vēlēšanu laikā *Facebook* tīklā īstenoja efektīvu kampaņu un ieguva 60 000 atbalstītāju. Komisija efektīvi izmantoja tiešsaistes komunikāciju, strādājot *EU Tube* tīklā, un ir spērusi svarīgus soļus saistībā ar Eiropas sabiedriskās telpas izveides kampaņu.

Strādājot ar ES jautājumiem, atbildīgajām personām ir jāspēj saskatīt atšķirība starp pilsoņu **informēšanu** un **komunikāciju** ar pilsoņiem. Informēšana ir vienvirziena process, savukārt komunikācija — divvirzietu process, kas ietver dialogu. Informēšana, tikai un vienīgi padarot pieejamu saturu, negarantē to, ka dalībvalstu pilsoņiem par to radīsies interese. Tādēļ informācijas sniedzējam ir noteikti jāievēro komunikācijas principi, lai ar pilsoņiem veidotu dialogu.

1. Politiskā vide

Cenšoties pilsoņus politiski iesaistīt ES jautājumos, svarīga loma ir diviem parametriem.

1. **Tieša līdzdalība**, piemēram, vēlēšanas. Šobrīd tā ir saistīta tikai ar Eiropas Parlamenta vēlēšanām ik pēc pieciem gadiem, kamēr tādi svarīgi amati kā Savienības augstais pārstāvis, Komisijas priekšsēdētājs un Eiropadomes priekšsēdētājs tiek piešķirti bez pilsoņu iesaistīšanas.¹
2. **Eiropas politiskai kultūrai valsts līmenī** ir būtiska nozīme. Lai dalībvalstu pilsoņiem rastos patiesa interese par Eiropas jautājumiem, dalībvalstu parlamentu deputātiem ir svarīgi nodarboties ar ES politiku, un viņiem ir jāveicina izpratne par Eiropas Savienības tiesību aktiem savas valsts sabiedriskajā sfērā.

Valsts līmenī īstenots pareizs solis ir Eiropas lietu ministra amata izveide, un tas būtu jāuztver kā spēcīgs politisks signāls, lai ES jautājumi kļūtu par vienu no prioritātēm darba kārtībā. Vēl būtiskāk ir tas, ka Eiropas lietu ministrs pilsoņiem var sniegt informāciju ES jautājumos un pilsoņi var iesniegt jautājumus un prasīt atbildes viņam, šādi veicinot Eiropas sabiedriskās sfēras izveidi.

Izaicinājums būs patiesas sadarbības kultūras veidošana starp visām Eiropas Savienības iestādēm, lai veidotu saziņu par ES jautājumiem, kā to paredz 2008. gada kopīgā deklarācija „Partnerība informācijas sniegšanā par Eiropu”. Tam būtu jāattiecas uz sadarbību starp ES un dalībvalstu valdībām un parlamentiem.

Lisabonas līgums

Konkrētus soļus pilsoņu lielākai iesaistīšanai Eiropas jautājumos piedāvā divi Lisabonas līgumā ietvertie apsvērumi.

1. Ar Lisabonas līgumu paredz dalībvalstu parlamentu lielāku iesaistīšanos. Referents šo soli vērtē atzinīgi, jo tas paaugstina informācijas un komunikācijas līmeni.
2. Eiropas pilsoņu iniciatīva paredz iespēju pilsoņiem aktīvi iesaistīties ES jautājumu risināšanā, liekot Komisijai rīkoties. Tas ietver lielu komunikācijas potenciālu, jo viena miljona parakstu savākšana pati par sevi jau ir laba iniciatīva, kas, visticamāk, veicinās plašsaziņas līdzekļu interesi. Turklāt šī iniciatīva ir pārrobežu aktivitāte, kas veicinās Eiropas sabiedriskās sfēras izveidi.

¹ Šajā sakarībā referents atzinīgi vērtē pilsoņu iniciatīvu kā tiesas līdzdalības piemēru.

2. Plašsaziņas līdzekļi

ES jautājumu atspoguļošanas trūkums dalībvalstu plašsaziņas līdzekļos ir labi zināms fakts. Lai izveidotu Eiropas sabiedrisko sfēru, pilsoņiem būtu jābūt daudz ciešāk iesaistītiem ES iestāžu politikajā dzīvē.

ES ziņu atspoguļošana plašsaziņas līdzekļos parasti izpaužas ar drukāto plašsaziņas līdzekļu starpniecību, tiem regulāri ziņojot par ES jautājumiem. Savukārt TV ziņu pārraidēm (ar dažiem skaidriem izņēmumiem) vajadzīgi uzlabojumi.

Sabiedrisko raidorganizāciju pārraidēs

Referents atzīst sabiedrisko raidorganizāciju pārraižu būtisko nozīmi un nepieciešamību to stiprināt un sniegt tai politisko atbalstu. Vēsture ir pierādījusi, ka tirgus nav spējīgs nodrošināt ES jautājumu pienācīgu atspoguļošanu, tādēļ dalībvalstīm ir būtiski rūpēties par sabiedrisko pakalpojumu hartu ievērošanu, lai garantētu ES jautājumu nonākšanu līdz sabiedrībai.

ES iniciatīvas

Cenšoties izveidot Eiropas mēroga plašsaziņas līdzekļus, ES ir īstenojusi un atbalstījusi vairākas iniciatīvas, no kurām īpaši izceļamas *Euronews* un *EuroparlTV*.

Euronews nav izdevies piesaistīt plašas un vienotas publikas uzmanību Eiropas Savienībā, daļēji valodu atšķirību dēļ žurnālistikas uztverē un ziņu apkopošanā.

EuroparlTV ir tehnoloģisks jauninājums, kuram tomēr trūkst žurnālistiskas nozīmes.

Tādēļ referents uzskata, ka ir nepieciešamas būtiskas alternatīvas.

ES korespondenti

ES iestādēs akreditēto žurnālistu skaits pēdējo gadu laikā ir samazinājies. Šis samazinājums nav izraisījis sniegtās informācijas samazināšanos — lielā mērā arī tiešsaistes plašsaziņas līdzekļu dēļ —, kas ir novedis pie pieņēmuma, ka žurnālistiem nav nepieciešams fiziski atrasties Briselē.

Šī tendence referentu uztrauc. Lai varētu atspoguļot ES jautājumus, reportieriem ir jāatrodas Briselē. Padziļinātas pētnieciskās ikdienas reportāžas reportieri var veidot tikai, tiekoties ar cilvēkiem klātienē un atrodoties ES iestādēs vai to tuvumā. Turklāt ES jautājumu atspoguļošanas stimulēšana, palielinot sabiedrisko raidorganizāciju personālu Briselē, varētu kalpot par stimulu tirgus virzītu plašsaziņas līdzekļu klātbūtnes palielināšanai.

3. Tehnoloģijas — jaunie plašsaziņas līdzekļi

Dialogs ir efektīvs pilsoņu iesaistīšanas veids. Šajā sakarā svarīgu lomu spēlē jaunie tiešsaistes sociālie plašsaziņas līdzekļi. Sociālie plašsaziņas līdzekļi šajā sakarībā ietver tādas platformas kā *Twitter* un *Facebook*, kurās aizvien lielāks skaits politiķu un iestāžu iesaistās dialogā ar pilsoņiem.

Ir virkne iemeslu, kādēļ sociālie plašsaziņas līdzekļi ir īpaši piemēroti komunikācijai.

1. Tie var uzrunāt jaunas mērķauditorijas, kuras neinteresē tradicionālie plašsaziņas kanāli. Šīs auditorijas vēlas ne tikai pieeju plašsaziņas līdzekļiem, bet arī iespēju veidot atgriezenisko saiti, dalīties informācijā un izmantot to.
2. Lai šīs mērķauditorijas uzrunātu, ir jāatrodas tur, kur notiek sarunas, t. i., *Facebook*, *Twitter* un citos sociālajos tīklos.
3. Sociālie plašsaziņas līdzekļi ļauj veidot dialogu ar pilsoņiem ES nolūkā.
4. Tiešsaistes komunikācija, izmantojot sociālos plašsaziņas līdzekļus, signalizē par atvērtību aktīvai iesaistīšanai tiešsaistes debatēs un diskusijās. Parlaments šajā ziņā ir bijis līderis kopš pagājušā gada, kad tas aktīvi piedalījās sociālajos plašsaziņas līdzekļos Eiropas Parlamenta vēlēšanu laikā.
5. Visbeidzot, sociālajiem plašsaziņas līdzekļiem ir milzīgs potenciāls veidot saziņu ar jauniešiem, t. i., to vecuma grupu, kuru uzrunāt Eiropas Savienībai vienmēr bijis īpaši grūti.

4. ES un dalībvalstis

Eiropas Parlaments ir guvis būtiskus panākumus atklātības palielināšanā, pārņemot no salīdzinoši noslēgtas iestādes par tādu, kurā notiek atklātas, tīmeklī straumētas sanāksmes. Šo atklātību ir jāturpina uzlabot, nosakot ambiciozus mērķus.

Turklāt ir jāmaina komunikācijas politika ES iestādēs. ES iestāžu darbiniekiem paredzētajās pamatnostādņēs būtu jāuzsver, ka ir vieglāk saņemt piedošanu nekā atļauju. Tas nozīmē, ka hierarhiskā sistēmā ierēdņiem visos līmeņos attiecībā uz atbilžu sniegšanu gan pilsoņiem, gan presei būtu jāļauj nepieciešamības gadījumā rīkoties nekavējoties.

Lai dalībvalstu sabiedriskajās sfērās tiktu sāktas diskusijas par ES jautājumiem, ES iestādēm ir svarīgi īstenot ambiciozu politiku komunikācijas jomā. Eiropas Savienības un dalībvalstu vadītāji un iestādes nes atbildību par informācijas izplatīšanu, ne tikai izmantojot tradicionālos kanālus, bet arī plašsaziņas formātus, kuros aktīvi piedalās pilsoņi. Šajā nolūkā ir svarīgi, lai personāls tiktu atbilstīgi apmācīts komunikācijas prasmju pilnveidošanā.

Turklāt ir jāstiprina saites starp ES un dalībvalstīm. Parlamenta un Komisijas pārstāvniecībām dalībvalstīs ir jāuzņemas aktīvāka loma attiecīgajā dalībvalstī notiekošajās debatēs.

5. Lokāla pieeja

Veidojot komunikāciju par ES jautājumiem, būtiska nozīme ir saziņai vietējā līmenī. Tas nozīmē, ka raidījumu sižeti, piemēram, par viesabonēšanu, kopējo lauksaimniecības politiku vai jauniem marķēšanas noteikumiem žurnālistiem ir jāveido saistībā ar attiecīgo pasākumu ietekmi vietējā līmenī. Tas ietver augšupēju pieeju, saskaņā ar kuru attiecīgais Eiropas mēroga jautājums tiek saistīts ar vietējo kontekstu dalībvalstīs.

Risinājums, ko atbalsta referents, ir saistīts ar reģionāli veidotām ES pārraidēm TV un radio tīklos, un tās ievērojami papildinātu valsts plašsaziņas līdzekļu veidotās pārraides. Šajā sakarībā var palīdzēt ar ES finansējumu, ja pieņem, ka reģionālās raidorganizācijas sniedz neatkarīgu un kritisku ES ziņu atspoguļojumu. Referents atzinīgi vērtē Komisijas iniciatīvu attiecībā uz Eiropas mēroga pārraidēm reģionālo radio un TV tīklos.

Referents norāda uz privāto un sabiedrisko raidorganizāciju partnerību, kas ir risinājums, lai nodrošinātu komunikāciju saistībā ar ES jautājumiem. Tas nozīmē, ka būtu jāiesaista prasmīgi mediju eksperti, kuri uzņemtos pildīt ES komunikācijas pienākumus, kā tas darīts iepriekš.

6. Jaunais Eiropas stāsts

Ar lokālu pieeju vien ir par maz. Lai gan ES ierēdņiem ir jāprot izstāstīt konkrētus stāstus, ko pilsoņi var saistīt ar savu dzīvi, Eiropas sabiedriskās sfēras potenciāls rodams arī identificēšanās spējā neatkarīgi no tautības. Šajā sakarībā ir svarīgi pastāstīt kopīgu Eiropas stāstu, kas stāv ārpus nacionāliem un politiskiem aizspriedumiem. Konkrētāk, pirmo piecdesmit gadu stāsts ir balstījies uz mieru starp tautām, ekonomisko labklājību un kopējo tirgu. Tagad, augot jaunām paaudzēm, kurām ES ir pašsaprotama lieta, ir jādefinē jaunā Eiropas stāsta galvenie elementi.

Problēmas ir saistītas ar galveno ES vērtību definēšanu. Šajā sakarībā ir svarīgs Eiropas pilsoņu ieguldījums, iesaistīšanās un īpašumtiesības, un ES vadītājiem ir jāveicina šā uzdevuma izpilde.

KOMITEJAS GALĪGAIS BALSOJUMS

Pieņemšanas datums	23.6.2010
Galīgais balsojums	+ : 24 - : 3 0 : 1
Komitejas locekļi, kas bija klāt galīgajā balsošanā	Malika Benarab-Attou, Lothar Bisky, Piotr Borys, Jean-Marie Cavada, Silvia Costa, Santiago Fisas Ayxela, Mary Honeyball, Petra Kammerevert, Morten Løkkegaard, Doris Pack, Chrysoula Paliadeli, Marie-Thérèse Sanchez-Schmid, Marietje Schaake, Marco Scurria, Joanna Senyszyn, Timo Soini, Emil Stoyanov, László Tőkés, Helga Trüpel, Gianni Vattimo, Marie-Christine Vergiat, Sabine Verheyen, Milan Zver
Aizstājēji, kas bija klāt galīgajā balsošanā	Nessa Childers, Ramona Nicole Mănescu, Hans-Peter Martin, Iosif Matula, Georgios Papanikolaou, Hella Ranner, Rui Tavares
Aizstājēji (187. panta 2. punkts), kas bija klāt galīgajā balsošanā	Milan Cabrnich, Ildikó Gáll-Pelcz, Paweł Robert Kowal